

ภาพสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในละครซิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 Reflections of Thai Social Values in Bang-ruk Soi 9/1, a Sitcom

จิ่งหยู ลู่^{1*}, และธีรโชติ เกิดแก้ว²

Jingru Lu^{1*}, and Teerachoot Kerdkaew²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก, หลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

¹ Ph.D. candidate, Department of Language studies, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University

² รองศาสตราจารย์, สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

² Associate Professor Dr., Department of Humanities and Social Sciences, Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University

*Corresponding author, E-mail: 176461144@qq.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า **ด้านครอบครัว** คนรุ่นเก่าเห็นว่า พ่อแม่ควรเป็นแบบที่ดีให้แก่ลูกในทุกด้าน สามีภรรยาต้องมีความซื่อสัตย์ต่อกัน และต้องให้ความเคารพต่อผู้อาวุโส คนรุ่นเก่าจะให้เวลากับการเลือกคู่ครอง ศึกษาดูใจกันนาน และเลือกคู่ครองด้วยความรัก ไม่ใช่เพื่อเป้าหมายอื่น ส่วนคนรุ่นใหม่นิยมเลือกคู่ครองด้วยอารมณ์ ไม่ค่อยใช้เหตุผล **ด้านการทำงาน** คนรุ่นเก่าเห็นว่า ผู้เป็นหัวหน้างานควรวางตัวให้พนักงานยำเกรงและเคารพนับถือเพื่อบังคับบัญชาได้ง่าย คนในองค์กรต้องแต่งกายให้สุภาพ เรียบร้อย ถูกกาลเทศะ ในขณะที่คนรุ่นใหม่เห็นว่า คนในองค์กรต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรักใคร่ สามัคคีกันเพื่อนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ แต่งกายตามสบาย และให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ของงานที่ทำมากกว่าการแต่งกาย **ด้านการศึกษา** คนรุ่นเก่าเห็นว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เกรดสูง ๆ และให้ความสำคัญการเรียนแพทย์ เพราะเป็นอาชีพที่มีเกียรติ คนยกย่องสูง ขณะที่คนรุ่นใหม่จะให้ความสำคัญกับศาสตร์ที่ตนสนใจและทักษะในศาสตร์ที่เรียนมากกว่า แต่ก็จำเป็นต้องเรียนตามที่คนรุ่นเก่าในครอบครัวต้องการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมที่ขัดแย้งระหว่างตัวแทนของคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ที่แสดงผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ของละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ได้อย่างสนุกสนาน

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน, ค่านิยมของสังคมไทย, ละครซิตคอม, บางรักซอย 9/1

Abstract

This article of a qualitative research aimed to study reflections of Thai social values in Bang-ruk Soi 9/1, a sitcom. The study found three areas of social values reflected in the sitcom studied, including 1) family; 2) profession; and 3) education.

Regarding family, the elder generation expected parents as good models, in all areas, for their children. Husbands and wives had to be loyal to each other. Elders should be respected. For marriage, the elders suggested a long period of courtships; and love, not anything else, was the main purpose of marrying. Contrarily, the new generation preferred the passionate love to the reasonable one. Relating to professions, the elder generation thought that supervisors should be strict and respectful for easy controlling subordinates; furthermore organization staff should dress politely and properly. For the new generation, they viewed successes of organizations based on good relationships and unities of the staff; casual dressing was sufficient and less important than work accomplishment. Concerning education, the elders regarded it the most important and required high-graded achievement; they praised physicians the honorable profession. Meanwhile, the new generation paid attention on the fields and skills they were interested in; however, they had to study as requirement of the elders in families. This reflected the contrastive values of the two generations, which entertainingly shown in all elements of the studied sitcom.

Keyword: reflections, Thai social values, sitcom, Bang-ruk Soi 9/1

บทนำ

ค่านิยมคือการยอมรับนับถือปฏิบัติตามในสิ่งที่ตั้งงาม เป็นแนวทางที่ใช้ในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่ยึดถือในชุมชนหรือสังคม เป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลและถือปฏิบัติติดต่อกันมา มีการเปลี่ยนแปลงได้ตามสภาพแวดล้อมและความเหมาะสมในแต่ละยุคสมัย เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมทำให้สังคมนั้นเกิดมีค่านิยมใหม่มาทดแทนค่านิยมเดิม ดังที่ ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2544) ได้ให้ความหมายของค่านิยมว่าเป็นรูปแบบความคิดของคนในสังคมที่จะพิจารณาตัดสินว่าสิ่งใดมีคุณค่ามีประโยชน์ถูกต้องหรือเหมาะสม ซึ่งสมาชิกในสังคมควรจะยึดถือเพื่อเป็นแนวประพฤติปฏิบัติและถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง และเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ตามกาลสมัย

โทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมมากสำหรับคนทุกเพศทุกวัย เพราะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีการส่งสารทั้งเสียงและภาพ มีความสมจริงมาก สามารถเข้าถึงมวลชนได้ง่ายและรวดเร็ว เป็นสื่อที่ใกล้ชิดกับประชาชน ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2545) อธิบายว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่มีลักษณะที่แตกต่างจากสื่ออื่น ๆ นั่นคือ สามารถทำลายกำแพงของการเข้าถึงได้ทั้งหมด เพราะว่าสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงผู้ชมตามบ้านเรือนได้มากที่สุด ในบรรดาทุกสื่อ ซึ่งมีขอบเขตการออกอากาศได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเป็นสื่อที่ได้ปลูกฝังค่านิยมอันดีงามของสังคมให้กับผู้ชม ปัจจุบัน ผู้ชมไม่เพียงแต่รับชมรายการต่าง ๆ จากสถานีโทรทัศน์เท่านั้น แต่ยังสามารถรับชมได้จากทีวีออนไลน์ ซึ่งรับชมได้ตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้สามารถรับชมรายการโทรทัศน์ได้อย่างสะดวกสบายมากขึ้น

ละครซิตคอม หรือ Sit-com (Situation Comedy) มีความหมายว่า “ตลกสถานการณ์” เป็นละครโทรทัศน์แนวสนุกสนาน มีลักษณะล้อเลียนสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น เนื้อหามีความหลากหลาย มีความสัมพันธ์หลายรูปแบบ หลายกลุ่มคน และมีอารมณ์แบบขบขันเป็นขั้นพื้นฐาน และก็มีอารมณ์อื่น ๆ แทรกเข้ามา เกิดเป็นอารมณ์ในการรับชม ทำให้มีความสนุกสนานติดตาม หากมองวิธีการจัดลำดับตอนแล้ว ละครซิตคอมจะเป็นละครจบในตอน แต่ละตอนมีสถานการณ์ไม่เหมือนกัน แต่ใช้นักแสดงชุดเดียวกันและทุกคนยังคงเล่นบทบาทเดิม การดำเนินเรื่องเร็วเพื่อให้จบได้ภายในเวลาที่กำหนดไว้อย่างสั้น ๆ

ละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* เป็นละครที่มีเรื่องราวต่อยอดจากละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9* ซึ่งเป็นละครซิตคอมระดับตำนานที่ออกอากาศ “ยาวนานที่สุด” ละครหนึ่งของไทย ละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* เป็นละครแนวครอบครัว เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันหลังจากตัวละครชัดเจนกับแบ่งร่ำแต่งงานกัน และมีลูกถึง 2 คน ได้แก่ ชัดแจ้ง เด็กหนุ่มวัย 16 และ แป้งหอม เด็กสาววัย 13 ชัดแจ้งกับแป้งร่ำต้องผันตัวมาเป็นพ่อแม่ คอยช่วยกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งเรื่องลูก เรื่องงาน และยังมีป้าจันทร์เข้ามาอยู่ด้วย ทำให้ครอบครัวกลายเป็นครอบครัวขยาย ผู้สูงอายุ คนวัยทำงาน วัยเด็กอยู่ด้วยกันดูแลเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน ชวนให้ผู้ชมได้เห็นถึงชีวิตประจำวัน และค่านิยมของคนในสังคมเมืองที่สะท้อนผ่านโครงเรื่อง ตัวละคร และบทสนทนา เช่น ค่านิยมด้านครอบครัว ค่านิยมด้านการทำงาน และค่านิยมด้านการศึกษา เป็นต้น

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติที่ศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง จึงสนใจศึกษาวิจัยภาพสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจค่านิยมของคนในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1*

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อน แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมและแนวคิดเกี่ยวกับละครซิตคอม ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องภาพสะท้อน แนวคิดนี้มีความเชื่อว่า “ความหมายที่ปรากฏในเนื้อหา/สารนั้นก็คือภาพสะท้อนของความเป็นจริง” ดังที่ กาญจนา แก้วเทพ (2548) ได้กล่าวว่า “สื่อต่าง ๆ ก็เหมือนกระจกส่องสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคม ผู้อ่านหรือผู้ชมไม่ต้องไปสัมผัสด้วยตนเอง ก็สามารถเข้าใจถึงปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมจากสื่อต่าง ๆ ได้”

2. แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม (Value) เป็นแนวคิดที่กล่าวถึง “สิ่งที่คุณค่าหรือสังคมยึดถือ เป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการกระทำของตนเอง” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ซึ่งหมายความว่า ค่านิยมเป็นทัศนคติที่คุณค่ายึดถือและยอมรับกัน เป็นมาตรฐานการตัดสินใจหรือความรู้สึกนึกคิดของคุณค่าในสถานการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีระบบค่านิยมที่ต่างกันก็จะมีผลแสดงออกที่ต่างกันด้วยนอกจากนี้ ค่านิยมยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ถ้าแรงผลักดันภายในหรือสภาพแวดล้อมภายนอกเปลี่ยนแปลงไป

3. แนวคิดเกี่ยวกับละครซิตคอม (Situation Comedy) ละครซิตคอมเป็นละครแนวสนุกสนานที่มีลักษณะล้อเลียนสถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น และมีลักษณะที่แตกต่างกับละครประเภทอื่นเป็นอย่างมาก คือ

1) วิธีการจัดลำดับตอน ละครชิตคอมจะมีเนื้อหาในตอนเริ่มต้นและตอนจบทำอยู่ในตอนเดียวกัน การเล่าเรื่องในแต่ละตอนไม่ค่อยมีความต่อเนื่องกัน 2) เรื่องราวในละครชิตคอมมักเป็นบรรยายกาศภายในบ้าน และที่ทำงาน เนื่องจากสถาบันครอบครัวและสถานที่ทำงานมีความผูกพันกับผู้ชมมากที่สุดในชีวิตประจำวัน 3) เนื้อหาที่มีความหลากหลาย มีความสัมพันธ์หลายรูปแบบ หลายกลุ่มคน เนื้อหาที่หยิบมามีพื้นฐานความเป็นจริง แม้ว่ามีรูปแบบการแสดงเกินจริง แต่ก็สะท้อนภาพของเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคมให้เกิดขบคิดไตร่ตรอง (กาญจนา แก้วเทพ, 2548)

จากแนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อน ค่านิยม และละครชิตคอมดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิจัยค่านิยมด้านครอบครัว ค่านิยมด้านการทำงาน และค่านิยมด้านการศึกษาที่สะท้อนผ่านละครชิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 เพื่อเป็นแนวทางของการสร้างความตระหนักให้ผู้อ่านบทความนี้รวมทั้งผู้ที่ได้ชมละครชิตคอมค่านิยมถึงบทบาทของละครชิตคอมที่สามารถสอนค่านิยมที่ดีให้กับผู้ชมได้ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ตัวบทละคร (Textual Analysis) ของละครโทรทัศน์ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษางานวิจัย

- 1.1 แนวคิดภาพสะท้อน
- 1.2 แนวคิดค่านิยม
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับละครชิตคอม
- 1.4 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สืบค้นและรวบรวมข้อมูล ละครชิตคอม บางรักซอย 9/1

ผู้วิจัยเลือกละครชิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 ตอนที่ 1- ตอนที่ 19 (จบซีซั่น 2) ทั้งหมด 19 ตอน ออกอากาศในวันที่ 14 มกราคม 2561 ถึง วันที่ 27 พฤษภาคม 2561

3. วิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมจากละครชิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1

4. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ค่านิยมที่สะท้อนในละครชิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 พบ 3 ประการ ได้แก่ ค่านิยมด้านครอบครัว ค่านิยมด้านการทำงาน และค่านิยมด้านการศึกษา ดังนี้

1. ค่านิยมด้านครอบครัว

ค่านิยมด้านครอบครัว เป็นค่านิยมที่สมาชิกให้การยอมรับและยึดถือปฏิบัติตาม ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัวของคนไทยมีหลากหลาย และมีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้พบค่านิยมด้านครอบครัวที่เกี่ยวกับพ่อแม่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก ค่านิยมของสามีภรรยาที่ต้องซื่อสัตย์ต่อกัน ค่านิยมในการเคารพผู้อาวุโส และค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ ดังต่อไปนี้

1.1 พ่อแม่ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ลูก

หากกล่าวถึงครอบครัว โดยทั่วไปแล้ว พ่อแม่เป็นคนที่ใกล้ชิดกับลูกมากที่สุดตั้งแต่ลูกได้ถือกำเนิด ลูกจะคอยเฝ้ามองพฤติกรรมต่าง ๆ ของพ่อแม่และมีพฤติกรรมเลียนแบบ ค่านิยมของพ่อแม่จะค่อย ๆ ซึมซับและฝังลึกในตัว of ลูก ดังนั้นพ่อแม่จึงควรให้ความสำคัญกับการกระทำของตนเองให้มาก

ในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ป้าจันทร์มักตักเตือนชัดเจนกับแป้งร่ำว่า ถ้าพ่อแม่มีพฤติกรรมไม่ดี ลูกก็จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ดีนั้นไปด้วย เช่น เมื่อครอบครัวรับประทานอาหารเช้าพร้อมหน้ากัน ชัดแจ้งกับแป้งหอมมักจะถือโทรศัพท์มือถือเพื่ออ่านข้อความที่เฟซบุ๊ก ส่วนชัดเจนก็จะดูมือถือเพื่อตรวจงานของลูกค้า ทุกครั้งที่รับประทานอาหารเช้าก็จะวางมือถืออยู่ข้างจานข้าว และก้มหน้ากตมมือถืออยู่ตลอด ป้าจันทร์เห็นดังนั้นจึงเกิดความไม่สบายใจและตักเตือนว่าห้ามทำแบบนี้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ป้าจันทร์ : ชัดแจ้ง แป้งหอม กินอาหารอยู่ เล่นโทรศัพท์ที่ได้ยังไป

ชัดแจ้ง : ก็เล่นได้สิครับ มือขวาเล่นโทรศัพท์ มือซ้ายกินข้าว

ป้าจันทร์ : เตือนลูกบ้างสิ นายชัดเจน ไม่แปลกใจเลย ว่าเด็ก ๆ เนี่ย ไปเลียนแบบใครมา
(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 14)

ภาพที่ 1 ชัดแจ้ง ชัดแจ้งและแป้งหอมต่างเล่นมือถือตอนรับประทานอาหารเช้า

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยรุ่นเก่าอย่างป้าจันทร์มีค่านิยมว่า เวลารับประทานอาหารเช้าไม่ควรทำกิจอย่างอื่น ซึ่งเป็นมารยาทในการรับประทานอาหารร่วมกันตามขนบธรรมเนียมในสังคม แต่คนรุ่นใหม่อย่างชัดเจนจะมีค่านิยมแบบใหม่ที่ทำให้ความเป็นอิสระในเวลารับประทานอาหารเช้า คือ สามารถทำอะไรก็ได้หากไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ตนเองสามารถใช้โทรศัพท์มือถือทำงานหรือทำธุรกิจระหว่างรับประทานอาหารเช้ากับครอบครัว จนลูก ๆ มีพฤติกรรมเลียนแบบ เล่นโทรศัพท์ไปด้วยเช่นกัน ถึงแม้ว่าโทรศัพท์มือถือจะเป็นสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ของคนในสังคมปัจจุบัน แต่ถ้าติดโทรศัพท์มือถือระหว่างรับประทานอาหารเช้า จะส่งผลเสียต่อการรับประทานอาหารเช้าและความสัมพันธ์ในครอบครัว เพราะการรับประทานอาหารเช้าร่วมกันถือเป็นโอกาสที่สร้างความสุขและความอบอุ่นให้แก่สมาชิกในครอบครัว ดังนั้นสมาชิกในครอบครัวจึงไม่ควรทำกิจอย่างอื่นในเวลารับประทานอาหารเช้า และที่สำคัญพ่อแม่ต้องทำเป็นแบบอย่างที่ดีให้ลูกเห็นก่อน ลูกจึงจะเลียนแบบในทางที่ดีได้ เนื่องจากการกระทำในด้านดีของพ่อแม่ นอกจากมีผลที่จะทำให้ลูกเลียนแบบในทางที่ดีแล้ว ยังมีโอกาสซึมซับเข้าไปในความคิดของลูก ซึ่งมีผลต่ออนาคตของลูกอีกด้วย

ในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ป้าจันทร์มักสั่งสอนชัดเจนกับแป้งร่ำว่า ต้องระวังพฤติกรรมของตนเองที่อาจส่งผลไม่ดีต่อลูกในอนาคตได้ เช่น เมื่อชัดเจนกับแป้งร่ำล้อเล่นและกอดกันที่ลานซักล้างหลังบ้าน ป้าจันทร์เห็นเข้าก็ตักเตือนว่า การกระทำนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสถานที่ไม่ใช่ส่วนตัว ดังเช่น

ป้าจันทร์ : มายืนกอดจูบกันแบบนี้ ไม่อายดินอายฟ้าหรือไง

ชัตเจน : อ้อย อายทำไมหรือครับ ผัวเมียกัน

ป้าจันทร์ : จุ้นไม่กลัวลูกมาเห็นหรือ เราไม่กลัวเอาตามอย่างกันบ้างหรือไง

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 1)

ภาพที่ 2 ชัตเจนกับแป้งร่ากอดกันที่ลานซักล้างหลังบ้าน

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนรุ่นใหม่มีค่านิยมเกี่ยวกับการแสดงความรักต่อกันที่แตกต่างกับคนรุ่นเก่า หมายถึง คนรุ่นเก่าอย่างป้าจันทร์ มองว่า การกอดกันหรือสัมผัสร่างกายกันในที่สาธารณะ เป็นการกระทำที่ไม่เหมาะสม น่าอาย ชัดกับวัฒนธรรมไทยดั้งเดิม แม้จะเป็นสามีภรรยาแล้วก็ควรทำในที่ลับ ขณะที่ชัตเจนกับแป้งร่า ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ เกิดและเติบโตในสังคมสมัยใหม่จะคิดว่า เรื่องดังกล่าวจะเป็นเรื่องธรรมดาของสามีภรรยา ถือเป็น การแสดงความรักต่อกัน ไม่ได้เสียหายอะไร รวมถึงทำในบริเวณที่อยู่อาศัยของตน ไม่ใช่เรื่องที่น่าอาย แต่เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความสุขในการใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สามีภรรยาไม่ได้อยู่กันเพียงสองคนภายในบ้าน แต่ยังมีลูก ๆ อาศัยอยู่ด้วยนั้น หากมีการแสดงความรักต่อหน้าลูก อาจทำให้ลูกเกิดความเข้าใจผิดว่า การกระทำดังกล่าวสามารถกระทำในที่สาธารณะได้ และอาจทำให้เกิดการเลียนแบบและทำตามในอนาคต แต่ในบริบทและวัฒนธรรมไทย คนส่วนใหญ่ยังมีค่านิยมดั้งเดิมว่า การแสดงความรักในที่สาธารณะนั้น เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

1.2 สามีภรรยาต้องซื่อสัตย์ต่อกัน

ความซื่อสัตย์ มีความหมายว่า การกระทำอย่างจริงจัง ไม่คิดคดทรยศ ไม่ทุจริตและไม่หลอกลวง ความซื่อสัตย์มีหลายแบบ สำหรับสามีภรรยา ความซื่อสัตย์หมายถึง ในชีวิตคู่ ต้องไม่มีบุคคลที่สาม ไม่ให้บุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ปันใจให้ใครอื่น และไม่มีเพศสัมพันธ์กับใครอื่น

ในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* แมนเป็นคนนิสัยเจ้าชู้ คบหากับผู้หญิงหลายคนและชอบพาผู้หญิงเข้าบ้าน ชัตเจนกับแป้งร่าจึงคิดหาวิธีเพื่อสั่งสอนแมน ในงานเลี้ยงครั้งหนึ่ง แมนก็แอบพาผู้หญิงชื่อส้มเข้าบ้านอีก แล้วชัตเจนกับแมนก็ตี้มเหล็กกับส้มจนเมากันทุกคน ตอนเช้าส้มแกล้งบอกว่าเมื่อคืนเคยมีอะไรกันกับชัตเจน พอแป้งร่ารู้เข้าจึงโมโหมาก และบอกว่าจะหย่ากับชัตเจน ทำให้แมนรู้ว่าการไม่ซื่อสัตย์กับคู่รัก เป็นสิ่งที่ไม่น่าให้อภัยมากที่สุดในชีวิตสมรส ดังตัวอย่างต่อไปนี้

แป้งร่า : พรุ่งนี้ไปเขตด้วยนะ ฉันจะหย่า

แมน : ผมขอโทษที่พาน้องส้มเข้ามาปาดี้

แป้งร่า : ถ้าเกิดคนมันห้ามใจได้ มันก็ไม่ใช่แบบนี้หรอก

ชัตเจน : แม่ใจเย็น ๆ พ่อขอโทษ ให้พ่อทำอะไรพ่อยอมทำทุกอย่างนะ

แบ้งร่า : ยังไงก็จะหย่า พอหย่าฉันจะเอาลูกไปอยู่ที่เชียงใหม่กับคุณป้า
ชัตเจน : เป็นไง แมน เห็นไหม ครอบครัวกูแตกแยกหมดแล้ว
แมน : กูขอโทษ กูไม่ได้ตั้งใจให้เป็นแบบนี้
ชัตเจน : แล้วไง มันกลับไปแก้ไขได้ไหม

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 17)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความซื่อสัตย์เป็นค่านิยมสำคัญในครอบครัวไทย ความไม่ซื่อสัตย์ในชีวิตสมรส จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเสียใจมากและทำให้ครอบครัวแตกแยกกันได้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญสาเหตุหนึ่งของความล้มเหลวในชีวิตการแต่งงาน ความซื่อสัตย์เป็นพื้นฐานของการยอมรับความสัมพันธ์ของชีวิตคู่ เมื่อใช้ชีวิตร่วมกัน ต้องซื่อสัตย์ต่อกันและดูแลกันไปไม่ว่ายามมี ยามจน ยามสุขสบายหรือเจ็บป่วย ความซื่อสัตย์ต่อกัน ความรักเดียวใจเดียว จะทำให้สามีกับภรรยาที่มีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ไม่มีเรื่องวุ่นวายมากวนใจ อย่างไรก็ตาม สามีกับภรรยาถือถือค่านิยมความซื่อสัตย์นี้ จะสามารถทำหน้าที่ของตนเองภายในครอบครัวอย่างสมบูรณ์ และดำเนินชีวิตไปอย่างมีความสุข

1.3 การเคารพผู้อาวุโส

การเคารพผู้อาวุโสคือการให้เกียรติ เคารพนบถนอบ และแสดงความสุภาพอ่อนน้อมต่อผู้มีอายุมากกว่า โดยเฉพาะญาติผู้ใหญ่ในครอบครัว เป็นค่านิยมไทยที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาแต่โบราณ และควรรักษาต่อไป

ในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ป้าจันทร์เป็นคุณป้าของแบ้งร่า ทุกคนต่างก็เคารพป้าจันทร์ เมื่อเข้ามาถึงบ้านก็ยกมือไหว้ ทักทายกับป้าจันทร์ก่อน เมื่อพูดกับป้าจันทร์ก็ใช้เสียงสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน ป้าจันทร์บอกอะไร ทุกคนก็ต้องทำตาม ถ้าพูดเสียงดังหรือเถียงกันก็ถือว่าไม่มีมารยาท ตอนที่โจ๊กซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของชัตแจ้งมาชวนชัตแจ้งไปฉลองวันเกิดกันที่บาร์ ป้าจันทร์ไม่ให้ไปด้วยสาเหตุว่าช่างนอกตอนกลางคืนนั้นอันตราย ทุกคนก็รับฟังและจัดงานฉลองที่บ้าน ตอนที่ป้าจันทร์หาครุมาช่วยตีวงหนังสือให้ชัตแจ้ง และหาครูให้แบ้งหอมไปเรียนรำไทย ถึงแม้ตอนแรกจะไม่ชอบ แต่ก็ไม่ปฏิเสธต่อหน้าป้าจันทร์ มีตอนหนึ่งชัตแจ้งเถียงกับป้าจันทร์ แบ้งร่าตำหนิชัตแจ้งและให้ชัตแจ้งไปขอโทษป้าจันทร์ ดังต่อไปนี้

ชัตแจ้ง : ยายครับ ผมอยากขอโทษยายนะครับ ที่ผมพูดกับยายไม่ดี วันก่อนขอโทษครับ

ป้าจันทร์ : ถ้าชัตแจ้งสำนึกผิด ยายก็ให้อภัย

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 19)

ภาพที่ 3 ชัดแจ้งกำลังขอร้องจากป้าจันทร์

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การเคารพผู้อาวุโส เป็นค่านิยมที่สำคัญในครอบครัวไทย ทุกคนต้องเคารพให้เกียรติผู้อาวุโสหรือผู้ใหญ่ในบ้าน เป็นวัฒนธรรมประเพณีไทยที่มีการสั่งสอนลูกหลานในครอบครัว ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพราะผู้อาวุโสผ่านประสบการณ์มากมาย และมีความรักความหวังดีกับลูกหลาน แต่เนื่องจากการพัฒนาของสังคม วิถีชีวิตก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ประสบการณ์เดิมบางอย่างอาจไม่เหมาะกับคนรุ่นใหม่ ผู้อาวุโสหรือผู้ใหญ่ก็ต้องเปิดใจเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้แสดงความคิดเห็นมากขึ้น ให้มีการผสมผสานความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ ทำให้ประสบการณ์นั้นมีคุณค่าและเหมาะกับสังคมสมัยใหม่มากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าคนรุ่นใหม่มีความคิดที่ต่างกันหรือบางเรื่องไม่เห็นด้วย ก็ไม่ควรพูดเสียงดังต่อหน้าหรือโต้เถียงกับผู้อาวุโส ควรปรึกษาด้วยการพูดที่ดีและสุภาพ และไม่ควรทำให้ผู้อาวุโสเสียใจ ควรรักษาค่านิยมการเคารพผู้อาวุโสให้ดี และถ่ายทอดไปสู่รุ่นต่อไป

1.4 ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่

การเลือกคู่ครองเป็นพื้นฐานขั้นต้นของการสร้างครอบครัว การได้คู่ครองที่ดีเป็นสิ่งสำคัญสำหรับบุคคลในครอบครัวให้ประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไปได้ แต่ความคิดที่เลือกคู่อาจแตกต่างกัน เพราะได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทัศนคติ ฯลฯ บางคนเลือกคู่เพราะความรัก เลือกโดยใช้สติ บางคนเลือกคู่ใช้แค่อารมณ์ บางคนเลือกคู่เพราะฐานะและเงินทอง เพื่อแก้ไขปัญหา

ในละคร sitcom เรื่อง บางรักซอย 9/1 ตอนที่ชัดแจ้งปรึกษากับพ่อ เรื่องอยากจะทำเลิกลูกกับหญิงสาวชื่ออั้ง ซึ่งกำลังเป็นเพื่อนที่คบหาดูใจกันอยู่ เพราะชัดแจ้งไม่รู้สึกใจเต้นกับอั้งเหมือนสาวที่เพิ่งเจออีกคนหนึ่ง และก่อนหน้านี้ชัดแจ้งได้คบกับหญิงสาวมาสิบกว่าคนแล้ว ชัดแจ้ง ผู้เป็นพ่อจึงบอกกับลูกว่า ต้องใช้เวลาดูใจก่อน คิดให้รอบคอบ ค่อยตัดสินใจ ดังต่อไปนี้

ชัดแจ้ง : ผมว่าจะเลิกคุยกับอั้งแล้ว เพราะผมไม่ใจเต้นเหมือนคุยกับผู้หญิงที่ชื่อมิวสิค ผมว่ามันไม่ใช่สำหรับผม

ชัดแจ้ง : ตอนที่พ่อเจอแม่ครั้งแรก พ่อก็ไม่ได้ใจเต้นนะ บางคนเราอาจจะใจเต้นตั้งแต่เราเจอเขาครั้งแรก แต่บางคน เราต้องใช้เวลาในการศึกษาเขา

ชัดแจ้ง : แต่ผมก็คุยกับเขามาสักพักแล้วนะพ่อ

ชัดแจ้ง : แต่ยังไง ก็ต้องมั่นใจและคิดให้ดี จะได้ไม่ต้องมาเสียใจทีหลัง

ชัดแจ้ง : ครับ งั้นผมขอคุยกับเขาสักพักหนึ่งก่อน

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 7)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ค่านิยมเกี่ยวกับการเลือกคู่ของคนในแต่ละยุคสมัย อาจมีความแตกต่างกัน ในสมัยก่อน คนในสังคมส่วนมากเลือกคู่ครองโดยใช้สติ เนื่องจากเทคโนโลยีด้านการสื่อสารยังไม่ก้าวหน้า โซเชียลมีเดียก็ยังไม่แพร่หลาย การคบหา การมีคนรักสักคนไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ เจอกันแล้วต้องคบหาดูใจกัน ศึกษาเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผ่านช่วงศึกษานิสัยกันเป็นเวลานาน ต้องคิดให้รอบคอบแล้วค่อยตัดสินใจ และเมื่อคนสองคนตัดสินใจมาใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน จะไม่เปลี่ยนใจง่าย มีชีวิตคู่ที่มีความสุขและมั่นคง แต่ในสมัยปัจจุบัน โดยการพัฒนาเทคโนโลยีโซเชียลมีเดีย ทำให้การรู้จักคนและสื่อสารกับคนแปลกหน้าเป็นเรื่องง่าย และคนรุ่นใหม่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีเงื่อนไขอำนวยความสะดวกมากมาย ใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบาย ดังนั้น คนรุ่นใหม่จึงมักใช้อารมณ์นำหน้าเหตุผลเสมอ อาจเลือกคู่โดยใช้อารมณ์และเกิดการเบื่อหน่ายง่าย ไม่รู้จักรับผิดชอบ การกระทำลักษณะนี้อาจทำให้เกิดปัญหาได้ง่าย และส่งผลให้การใช้ชีวิตคู่มิราบรื่น

ในละคร sitcom เรื่อง บางรักซอย 9/1 ตอนที่ปาจันทร์หาผู้หญิงคนหนึ่งชื่อ จินนี่ เป็นคนใช้เพื่อช่วยทำงานบ้าน แต่จินนี่ไม่ได้สนใจเรื่องทำงาน แต่พยายามสร้างโอกาสให้มีความสัมพันธ์กับชัตเจน ซึ่งเป็นเจ้าของบ้าน หวังว่าจะได้เป็นเมียน้อยของชัตเจน และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสบาย ไม่ต้องลำบาก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

จินนี่ : “คุณผู้ชายบ้านนี้งานดีมาก หล่อก็หล่อ รวยก็รวย คนนี้แหละ ที่จะมาเปลี่ยนชีวิตฉัน”

“ก็จินนี่อยากมีผัวรวย ก็ถ้าจินนี่ได้เป็นเมียน้อยคุณชัตเจน จินนี่ก็จะดีสบาย ไม่ต้องมาทำงานแบบนี้”

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 3)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมบางคนเลือกคู่ครองเพราะต้องการพึ่งพาหรือแก้ไขปัญหาหรือเพื่อสร้างฐานะทางครอบครัว เนื่องจากตนเองเกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ดังนั้นคนกลุ่มนี้อาจมีบางคนคิดว่าถ้าหากคู่ครองที่มีฐานะดี ตนเองจะได้มีชีวิตที่ดีสบาย มีกินมีใช้ ไม่ต้องลำบาก หรือสามารถช่วยให้ฐานะที่มีอยู่เดิมนั้นดีขึ้น ซึ่งคนที่เลือกคู่ครองแบบนี้ มักจะให้ความสำคัญมากกับฐานะทางเศรษฐกิจของอีกฝ่ายหนึ่ง และไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยอื่น เช่น บุคลิกภาพ นิสัยใจคอ รสนิยม ฯลฯ ของอีกฝ่ายหนึ่งและเรื่องการรักษาศักดิ์ศรีของตน การเลือกคู่ครอง ควรเป็นจุดเริ่มต้นของความรักที่สำคัญของชีวิตครอบครัว เนื่องจากหากไม่มีความรักระหว่างกัน อาจทำให้ชีวิตคู่มิมั่นคง และเกิดปัญหาต่าง ๆ ในภายหลังได้

2. ค่านิยมด้านการทำงาน

ค่านิยมด้านการทำงานเป็นค่านิยมเกี่ยวกับอาชีพ เป็นความคิดในการทำงาน ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานของคนไทยมีหลากหลาย ในบทความนี้ ผู้วิจัยได้พบค่านิยมด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานและการแต่งกายในสถานที่ทำงาน ดังต่อไปนี้

2.1 ค่านิยมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับพนักงานที่เหมาะสม

องค์กรไม่ใช่ระบบการทำงานแบบคนเดียว แต่เป็นการร่วมมือกันทำงานหลายคน ผู้บริหารเป็นหัวหน้าในองค์กร มีหน้าที่ในการสั่งการให้ทุกฝ่ายทุกหน่วยงานสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นความสัมพันธ์ที่เหมาะสมระหว่างผู้บริหารกับพนักงาน จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้ทุกคนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างปกติสุข แต่ละยุคสมัย ค่านิยมด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

กับพนักงานอาจมีความแตกต่างกัน

ในละครชิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ชัดเจนเป็นเจ้าของบริษัทออกแบบบ้าน มีความสัมพันธ์กับพนักงานเป็นอย่างดี เมื่อป่าจันทร์ไปดูงานที่บริษัท บอกว่า ผู้บริหารควรสร้างความยำเกรงให้กับพนักงานดังตัวอย่างต่อไปนี้

ชัดเจน : นี่ป่าจันทร์นะ เป็นป่าพี่แ่งร่า

ป่าจันทร์ : เดี่ยว ๆ เราให้ลูกน้องเรียกแ่งร่าว่าอะไรนะ

ชัดเจน : พี่แ่งครับ

ป่าจันทร์ : แล้วให้เรียกตัวเราว่าอะไร

ชัดเจน : พี่เจนครับ

ป่าจันทร์ : ได้ยังไง ให้ลูกน้องเรียกสนิทสนมแบบนี้ แล้วลูกน้องจะมีความยำเกรงไหม

แ่งร่า : เออ ป่าจันทร์คะ ที่นี้เค้าอยู่กันเหมือนเป็นพี่น้องกันคะ

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 9)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ตามค่านิยมของคนรุ่นเก่า ผู้บริหารเป็นหัวหน้าที่มีฐานะสูงในองค์กรทำงาน ไม่ควรมีความสัมพันธ์สนิทสนมกับพนักงาน ควรเป็นคนเข้มงวด เพื่อสร้างความยำเกรงให้พนักงานเกรงกลัวด้วยความเคารพนับถือ บรรยากาศในที่ทำงานควรเคร่งครัด คิดว่าแบบนี้พนักงานจึงจะยำเกรง แต่ตามค่านิยมของคนรุ่นใหม่ อาจนิยมทำงานในบรรยากาศที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีความอบอุ่น โดยเฉพาะบริษัทที่มีขนาดเล็ก ภายในบริษัทก็จะเต็มไปด้วยความรักใคร่ปรองดอง ทุกคนมีความช่วยเหลือและสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ จึงจะทำให้การงานประสบความสำเร็จ

2.2 ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกายที่เหมาะสมในสถานที่ทำงาน

การแต่งกายไม่เพียงแต่มีบทบาทเพื่อความอบอุ่นเท่านั้น ยังเป็นการบ่งบอกสถานภาพทางสังคมและบุคลิกภาพของบุคคลคนนั้นด้วย โดยเฉพาะการแต่งกายในสถานที่ทำงาน มีบทบาทจะสร้างความน่าเชื่อถือเป็นมืออาชีพ ให้ทุกคนเคารพและชื่นชม คนในแต่ละยุคแต่ละสมัยอาจมีค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกายที่แตกต่างกัน สำหรับคนรุ่นใหม่ อาจให้ความสำคัญกับการแต่งกายตามแฟชั่นหรือสมัยนิยมมากกว่า

ในละครชิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ตอนที่ป่าจันทร์ ได้เห็นพนักงานทุกคนแต่งตัวแบบฟริสตัลล์ตามใจตัวเองในบริษัทของชัดเจน คิดว่าพนักงานพวกนี้แต่งกายไม่เหมาะกับที่ทำงาน จะส่งผลกระทบต่อบริษัท ต้องให้พวกเขาไปปรับเปลี่ยน แต่พนักงานทุกคนไม่เห็นด้วย คิดว่าการแต่งกายของตนเองไม่ได้ทำให้งานเสียหาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ป่าจันทร์ : เป็นเลขา แต่งตัวไปขนาดนี้ เวลาไปคุยกับลูกค้า ลูกค้าจะมองหน้าหรือมองอะไร...เป็นผู้ออกแบบ ผมยังออกแบบให้ดูดีไม่ได้ แล้วจะไปออกแบบบ้านลูกค้าให้ดูดีได้อย่างไร ...ลูกค้าที่ไหนจะเชื่อถือ

ป่าจันทร์ : แค่ว่าตัวให้เป็นระเบียบเรียบร้อย มันยากนักหรือไง

พนักงาน 1 : มันก็ไม่ได้ยากหรอกครับ แต่ผมคิดว่าการที่ผมทำผมทรงนี้ มันก็ไม่ได้ทำให้งานเสียหายสักนิดนะครับ

ป่าจันทร์ : ใช่ แต่พวกเธอทำให้ภาพลักษณ์ของบริษัทดูแย่ไป

พนักงาน 1 : ถ้าพวกผมต้องทำให้ภาพลักษณ์ของบริษัทของพี่ชัดเจนดูแย่ขนาดนั้น ผม

ลาออกก็ได้ครับ

พนักงาน 2 : ผมด้วย

พนักงาน 3 : หนูด้วยค่ะ

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 9)

ภาพที่ 4 ป้าจันทร์สั่งสอนพนักงานด้านการแต่งกายในที่ทำงาน

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ตามค่านิยมของคนรุ่นเก่า การแต่งกายในสถานที่ทำงานควรแต่งให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ แต่คนรุ่นใหม่อาจนิยมอยู่ในสถานที่ทำงานที่มีบรรยากาศแบบสบาย ๆ สามารถเป็นตัวของตัวเองได้มากที่สุด (ยกเว้นสถานที่ทำงานพิเศษที่ต้องใส่ชุดทำงาน) ดังนั้นในปัจจุบัน บางองค์กรอาจจะให้พนักงานแต่งชุดตามสบาย เพื่อเป็นการสร้างสีสันและบรรยากาศที่ดีให้กับพนักงาน อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเลือกชุดทำงานให้เหมาะกับงาน หรือเลือกชุดที่มีความคล่องตัว หรือชุดที่ดูสบาย ๆ บริบทนี้จึงแสดงให้เห็นความแตกต่างเรื่องการแต่งกายของคนรุ่นเก่ากับรุ่นใหม่ในสังคม

3. ค่านิยมด้านการศึกษา

ค่านิยมด้านการศึกษา หมายถึงคนในสังคมที่มีความคิดเห็นต่อการศึกษา ในละครชีวิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 ได้สะท้อนถึงค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียนและค่านิยมเกี่ยวกับบักย่องการเรียนแพทย์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับนักเรียน

นักเรียน หมายถึงผู้เรียนในโรงเรียนระดับอนุบาล ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เป็นช่วงเวลาสะสมความรู้พื้นฐานก่อนที่จะไปถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการศึกษามากที่สุด

ในละครชีวิตคอมเรื่อง บางรักซอย 9/1 แปะหอมกับซัดแจ้งกำลังเรียนในช่วงมัธยมต้นกับมัธยมปลาย สิ่งที่แปะรำผู้เป็นแม่พูดกับลูกสองคนนี้บ่อยที่สุดก็คือ “ไปตีหนังสือ” และเมื่อป้าจันทร์มาเยี่ยมหลานที่บ้าน สิ่งแรกที่พูดถึง ก็เป็นผลการเรียนของหลานสองคน ดังต่อไปนี้

ป้าจันทร์ : ซัดแจ้ง แปะหอม ไหนบอกยายซิว่า เทอมที่ผ่านมาได้เกรด เท่าไรกันลูก

แปะหอม : 3.8 ค่ะ

ป้าจันทร์ : อ้อยหรือ

ซัดแจ้ง : 3.4 ครับ

ป้าจันทร์ : 3.4 ทำไม่ได้แค่นี้ลูก แล้วจะสอบหมอดิดได้ยังไง

ป้าจันทร์ : แปะ บอกให้ลูกอ่านหนังสือบ้างหรือเปล่า ทำไมเกรดตกแบบนี้ ยายว่า เรียนตกแบบนี้ ต้องขยันเรียนให้มากขึ้นนะ

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 1)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยรุ่นเก่าอย่างป้าจันทร์และพ่อแม่รุ่นใหม่อย่างเป้งรำ ต่างก็มีค่านิยมว่า ผลการศึกษาที่ดีหรือการได้เกรดสูง ๆ เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับเด็กนักเรียน โดยเฉพาะคนรุ่นเก่า ยิ่งเคร่งครัดกับผลการเรียนของลูกหลาน จึงมีความปรารถนาให้ลูกหลานเรียนหนังสือให้ดี จะได้ออกไปรับราชการ หรือประกอบอาชีพมีเกียรติ แต่ในปัจจุบัน เด็กรุ่นใหม่ อาจมีค่านิยมที่ไม่เน้นผลการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก

3.2 ยกย่องการเรียนแพทย์

อาชีพแพทย์ถือว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติอย่างสูง เพราะสามารถรักษาคนไข้ให้หายเจ็บป่วย และสามารถช่วยชีวิตคนได้ การสอบแพทย์จะเป็นสิ่งที่ยากมาก เมื่อได้สอบติด สังคมไทยจะยกย่องเชิดชูว่าเป็นคนเก่งมีความสามารถ

ในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ชัดแจ้งมีหน้าที่ที่สำคัญที่สุดคือต้องสอบแพทย์ให้ได้ เพราะพ่อแม่และป้ามีความหวังว่าชัดแจ้งต้องเป็นคนเก่ง และอีกอย่างหนึ่ง ป้าจันทร์เป็นโรคมะเร็ง ชัดแจ้งก็อยากเป็นแพทย์แล้วมารักษาให้หาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ครอบครัวคาดหวัง ป้าจันทร์จึงหาครูมาช่วยติววิชาเคมี ชัดแจ้งก็ตั้งใจอ่านหนังสือทุกวัน ดังเช่น

ชัดแจ้ง : เรื่องสอบหมอ ยายไม่ต้องเป็นห่วง ผมจะสอบให้ติดให้ได้ แล้วผมจะจบเมื่อไร ผมจะเอาวิชาความรู้ที่เรียนมารักษายายให้หายเลย

(บางรักซอย 9/1 ซีซั่น 2 : EP 19)

ภาพที่ 5 ชัดแจ้งเตรียมสอบแพทย์

จากข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีค่านิยมว่า “คนเก่งควรเรียนแพทย์” ราวกับว่าแพทย์คืออาชีพสูงสุดของการศึกษา เพราะอาชีพแพทย์ถือว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ เป็นอาชีพที่ช่วยชีวิตผู้อื่น จึงได้รับการยกย่องจากคนไทยทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ อย่างไรก็ตาม ถ้าอยากเป็นแพทย์ ต้องสอบเข้ามหาวิทยาลัย และการสอบแพทยศาสตร์จะเป็นการสอบที่ยากกว่าวิชาอื่น ดังนั้นการเตรียมตัวสอบต้องมีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความทุ่มเท ถ้าสอบติดแพทย์ได้จะสร้างความภาคภูมิใจให้กับครอบครัว และจะเป็นเกียรติเป็นศรีแก่วงศ์ตระกูลด้วย

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมของสังคมไทยในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* ได้นำเสนอค่านิยมทางด้านต่าง ๆ ของสังคมไทยในปัจจุบัน สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) ในด้านครอบครัว พ่อแม่ต้องทำตัวให้ดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก ทุกคนซื่อสัตย์ต่อกัน เคารพผู้อาวุโส สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่าง

กลมกลืนและมีความสุข รุ่นพ่อแม่เลือกคู่โดยคิดอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ ส่วนคนรุ่นใหม่นิยมเลือกคู่ตามอารมณ์ 2) ในด้านการทำงาน คนรุ่นเก่าคิดว่าผู้เป็นหัวหน้าในองค์กรควรสร้างความยำเกรง ให้พนักงานเกรงกลัวด้วยความเคารพนับถือ แต่คนรุ่นใหม่คิดว่า การสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสถานที่ทำงาน ทำให้เกิดความสามัคคีขึ้นและจะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จได้ดี และคนรุ่นเก่าคิดว่าการแต่งกายในที่ทำงานต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย เหมาะกับกาลเทศะ ส่วนคนรุ่นใหม่ จะเน้นการแต่งกายตามสบาย 3) ในด้านการศึกษา คนรุ่นเก่าให้ความสำคัญกับผลการเรียนที่ดี ได้เกรดสูง ๆ และให้ความสำคัญกับการเรียนแพทย์ซึ่งเป็นอาชีพที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่องจากคนในสังคมสูง ในขณะที่คนรุ่นใหม่ แม้จะไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีผลการเรียนที่ดีและการเรียนแพทย์ แต่ให้ความสำคัญกับศาสตร์ที่ตนสนใจ แต่ก็ต้องเรียนเพื่อเอาใจคนในครอบครัว ไม่ต้องการให้คนในครอบครัวผิดหวัง ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับความคิดของ งามอาจ สิงห์ลำพอง (2557) ที่ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของละครโทรทัศน์กับสังคมว่า ละครโทรทัศน์สามารถสะท้อนให้เห็นภาพปรากฏการณ์ความเป็นจริงในสังคมไทยปัจจุบัน เช่น ค่านิยมพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนในสังคม ละครโทรทัศน์ยังมีการสอดแทรก วัฒนธรรม มารยาททางสังคมเข้าไปเพื่อให้ผู้ชมเกิดความคิดและได้เรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรวิชญ์ จงอุดมทรัพย์ (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้และความสอดคล้องค่านิยมไทยในละครซิตคอม เรื่อง บ้านนี้มีรัก ของผู้ชมในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ละครเรื่อง บ้านนี้มีรัก ได้สะท้อนถึงค่านิยมของคนไทยและคนไทยสมัยก่อนมีค่านิยมที่เด่นชัด คือ การทำความดี ซึ่งความดีที่คนไทยยกย่อง ได้แก่ ความกตัญญู กตเวที ความซื่อสัตย์ ความขยัน และการเคารพผู้อาวุโส

ข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ภาพสะท้อนค่านิยมในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1* มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรวิเคราะห์ภาพสะท้อนปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาในสังคมเมืองในละครซิตคอมเรื่อง *บางรักซอย 9/1*
2. ควรศึกษากลวิธีการนำเสนอภาพสะท้อนค่านิยมในละครซิตคอมเรื่องที่มีชื่อเสียงเรื่องอื่น ๆ เช่น เรื่อง เป็นต่อ เสือชะนีแก๊ง 3 หม่อม 3 มุม x 2 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรวิชญ์ จงอุดมทรัพย์. (2557). การรับรู้และความสอดคล้องค่านิยมไทยในละครซิตคอม เรื่อง บ้านนี้มีรัก ของผู้ชมในกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2545). เมื่อสื่อส่องและสร้างวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ศาสนาแดง.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2548). ประมวลสาระชุดวิชา ปรัชญาวิทยาศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร. หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- งามอาจ สิงห์ลำพอง. (2557). กระบวนการผลิตละครโทรทัศน์. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.